

การศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

Study the Guideline of School Security Operations in School Under the Office
of Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1

กัมปนาท นาคบัว¹, ฉลอง ชาตรุประชีวิน², สธิรพร เซาวนชัย³

Kumpanad Nakbua¹, Chalong Chatrupachewin², Sathiraporn Chaowachai³

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹Master of Education Program in Educational Administration students Faculty of Education, Naresuan University

^{2,3}Lecturer of the Master of Education Program in Educational Administration Faculty of Education, Naresuan University

Corresponding author: Email: kumpanadn64@nu.ac.th

(Received: June 2, 2023; Revised: August 11, 2023; Accepted: August 20, 2023)

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา 2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง 310 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นกลุ่มวิชาการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากอาคารเรียนอาคารประกอบ (มีร้อยละของการปฏิบัติสูงสุด) พบว่า การแต่งตั้งบุคลากรในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ มีร้อยละของการปฏิบัติสูงสุด พบว่า การให้ครูและนักการภารโรงอยู่เวรยามรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดในแต่ละวันและยามวิกาล ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม การล่องละเมิดทางร่างกายและจิตใจ มีร้อยละของการปฏิบัติสูงสุด พบว่า การจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน ด้านโรคติดต่อและโรคระบาด มีร้อยละของการปฏิบัติสูงสุด พบว่า การแยกนักเรียนที่ป่วยและนักเรียนที่สัมผัสโรคติดต่อ ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสัตว์มีพิษ มีร้อยละของการปฏิบัติสูงสุด พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมให้สะอาดร่มรื่น ตัดแต่งต้นไม้กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษ

2. ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญตระหนักของความปลอดภัยมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ โดยการมีการประชุมวางแผนแนวทางป้องกัน แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และสำรวจสภาพอาคารสถานที่ให้มีความพร้อมในใช้งาน จัดทำคู่มือการใช้งาน บำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์และประสานความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในอุบัติเหตุและอุบัติภัยที่จะเกิดในระบบ

เครือข่าย และครูผู้รับผิดชอบงานควรจัดการเรียน การสอนแบบบูรณาการสร้างความรู้ความปลอดภัย และจัดกิจกรรม โครงการเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและอุบัติภัย

คำสำคัญ: ความปลอดภัย; งานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา; มาตรการความปลอดภัย

Abstract

The objective of this research was to 1. The research methodology consists of 2 parts; The first part was to study the operation of school security in school under the office of Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1. The 310 samples consisted of 21 school directors and 289 teachers from academic department by stratified sampling. The research instrument was a questionnaires. The data were analyzed using statistics including mean and standard division. The second part was to study guideline of school security operations in school under the office of Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1. Data were obtained from interviewing 3 experts, selected by purposive sampling. The data were analyzes using content analysis.

The results of this research were as follow:

1. The results of study the operations of school security in school under the office of Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1, Measurement preventive operation and problem solving accidentally from building in school, it was found that the school had a juristic teachers got the highest mean. Measurement for preventive operation and problem solving accidentally from natural it was found that the teachers and janitors were assigned to watch out a school at night had the highest mean. Measurement for preventive operation and problem solving in sexual harassment and mental harassment in society it was found that surrounding in classroom and school had the highest mean. Measurement for preventive operation and problem solving about student's health in contagion and epidemic diseases it was found that isolation and social distancing had the highest mean. Measurement for preventive operation and problem solving in venomous it was found that nice environment had the highest mean.

2. The guidelines for study guideline of school security operations in school under the office of Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1, it was found that the school directors gave priority to the school security by made a plane, set a working group, checked the building, made a work manual, maintain the tools and cooperated with the partnership. The teachers should interleaves with the school security knowledge in your subject or activity

Keywords: Safety; School security work; Safety measures

1. บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560–2579) จึงได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกยุคศตวรรษที่ 21 เป็นพลวัตที่ก่อให้เกิดความท้าทายในด้านการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ การติดต่อกับต่างประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ทักษะคน ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์เป็นผลให้เกิดการเร่งแก้ไขปัญหา ทั้งยังเกิดภัยคุกคามต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติมีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น ซึ่งภัยในแต่ละด้านล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอปรกับนโยบาย Quick Win 7 วาระเร่งด่วน ข้อที่ 1 ความปลอดภัยของผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการ (ออนไลน์ <https://moe360.blog>) การศึกษาคือความเจริญงอกงาม บุคคลจะเจริญงอกงามต้องมีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เช่นเดียวกับประเทศอังกฤษ อเมริกา นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น และฟิลิปปินส์ ประเทศเหล่านี้ ให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยเป็นลำดับแรกในการบริหารสถานศึกษา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2537, น. 134) ผู้เรียนทุกคนต้องได้รับความปลอดภัยทั้งทางด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ปลอดภัยจากปัญหาทางสังคม มีความปลอดภัยด้านสุขภาพ ปลอดภัยจากสัตว์มีพิษ และปลอดภัยจากผลกระทบจากการสู้รบและความไม่สงบ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 63 ได้กำหนดให้โรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อสังคมและจัดความปลอดภัยแก่นักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2548)

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นพัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา จากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำส่งเสริมความปลอดภัยสร้างความมั่นใจให้สังคม เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยแก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้การป้องกัน ดูแล ช่วยเหลือหรือเยียวยา สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ 1 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 คือ ส่งเสริมระบบความปลอดภัยทุกรูปแบบ กำหนดนโยบายและจุดเน้น 1. ความปลอดภัยและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่ง โรงเรียนนับว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อเด็กมาก ทั้งนี้เนื่องจากเด็กจะต้องใช้ชีวิตอยู่วันละ 6 –7 ชั่วโมง ความรู้ ทักษะคน ค่านิยม และประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับในโรงเรียน ย่อมมีอิทธิพลต่อจิตใจ ความสนใจ และอุดมคติในชีวิตการเรียนต่อไปจนถึงชีวิตในการทำงานของเด็กทุกคน ประการสำคัญโรงเรียนเป็นสถาบันที่จะสร้างเสริมประชาชนให้มีสุขภาพดี มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด และมีพฤติกรรมที่ปลอดภัย สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้เต็มความสามารถ (เอ็มไอชมา วัฒนบูรานนท์ 2548)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญ เพราะนักเรียนเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน จึงต้องแสวงหาหนทางที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ได้รับการปลูกฝังเรื่องความปลอดภัยจนเกิดเป็นนิสัย มีจิตสำนึกแห่งความปลอดภัย (safety culture) และวัฒนธรรมแห่งความปลอดภัย (safety culture) อีกทั้งมีทักษะชีวิตในการดำรงชีพอยู่ท่ามกลางกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล เช่นเดียวกับการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียนของต่างประเทศนั้น พบว่ามีการให้ความสำคัญและมีการพัฒนาในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก เช่น

มีการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติร่วมกันของผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ผู้ปกครองและนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุและอุบัติภัยอย่างจริงจังเป็นประจำ(กระทรวงศึกษาธิการ สำนักอำนวยการ กลุ่มส่งเสริมสวัสดิภาพและสงเคราะห์นักเรียน 2554,) ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางการบริหารความปลอดภัยของสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

3. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนของการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

1. ขอบเขตเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยใช้เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาของคู่มือแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552 โดยจำแนกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ
- 1.2 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติภัย
- 1.3 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม
- 1.4 มาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน
- 1.5 มาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสัตว์มีพิษ

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารในสถานศึกษา จำนวน 113 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,561 คน รวม 1,674 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารในสถานศึกษา จำนวน 21 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 289 คน รวมประชากรกลุ่มตัวอย่าง 310 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 43) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเลือกแบบแบ่งชั้นตามกลุ่มวิชาการ

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

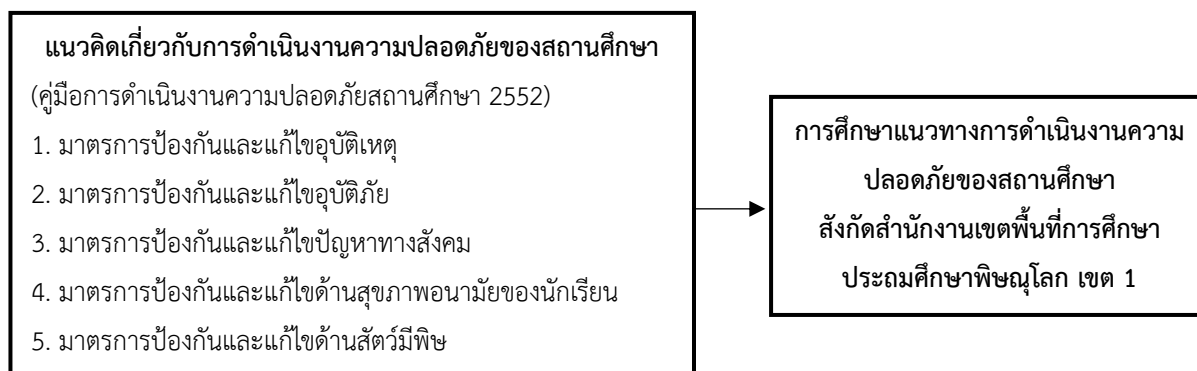
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

1. ขอบเขตเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในขั้นตอนที่ 1 โดยเลือกจากข้อที่มีค่าร้อยละที่ไม่ปฏิบัติมากที่สุดในแต่ละด้านมาเป็นกรอบในการศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

2. ขอบเขตกลุ่มผู้ให้ข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านนวัตกรรม จำนวน 3 คน ได้โดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ 1. เป็นผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน 2. ผู้บริหารกลุ่มงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 1 คน

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

1. เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามการศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 การศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 116 ข้อ

2. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านกระบวนการหาค่าความเชื่อมั่นโดยผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยได้ค่า (IOC : Index of item objective congruence) ผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของ

แบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.67 และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try-out) กับครูและผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่ไม่ใช่มัคคุเทศก์ตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัก ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.97

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และค่าร้อยละ (%)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

1. เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 5 ด้าน ด้านละ 1 ข้อ รวมทั้งสิ้น 5 ข้อ

2. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาเอกสาร หลักการสัมภาษณ์ การสร้างคำถาม เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาตามที่กำหนดสร้างคำถามในการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและข้อมูลจากแบบสอบถามการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จากข้อไม่ปฏิบัติที่มีค่าร้อยละมากที่สุด และด้านย่อยของแต่ละมาตรการมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดกระทำข้อมูลและสรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 ผลการศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 1. ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ จากอาคารเรียน อาคารประกอบ การปฏิบัติสูงสุด คือ การแต่งตั้งบุคลากรในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ การดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องน้ำ ห้องส้วม และสนามกีฬา การตรวจสอบโครงสร้างส่วนประกอบของอาคาร อุปกรณ์ ต่าง ๆ เช่น ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ไฟฟ้า ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างปลอดภัย และการปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างส่วนประกอบของอาคาร วัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ไฟฟ้า ให้อยู่ในสภาพปลอดภัยพร้อมใช้งาน การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การติดตั้งอุปกรณ์และจัดสภาพห้องน้ำห้องส้วมที่เหมาะสมกับวัย และลักษณะของผู้ใช้งาน ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุบริเวณสถานศึกษา การปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดทำมีผู้รับผิดชอบและตรวจสอบความปลอดภัยของบริเวณสถานศึกษา การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การบันทึกเก็บสถิติจุดที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งในสนามกีฬา เพื่อหาทางป้องกัน มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การปฏิบัติสูงสุด

คือ การ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร ให้นักเรียนรู้จักการรักษาสภาพแวดล้อมและพัฒนาชุมชน การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การสำรวจสภาพปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และมลภาวะในสถานศึกษาและชุมชน มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ เครื่องมือ เครื่องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ การปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดเก็บเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ให้ปลอดภัยจากการหล่นหรือเป็นอันตรายกับเด็ก การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดทำคู่มือการใช้และการบำรุงรักษา มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ อุบัติเหตุการเดินทางไป – กลับ การปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดครูเวรปฏิบัติหน้าที่ดูแลการใช้รถใช้ถนนของนักเรียนบริเวณหน้าสถานศึกษา การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การประสานงานกับตำรวจจราจรให้มาช่วยปฏิบัติงานช่วงเวลา 06.00 – 08.00 น. และเวลา 15.30 – 18.00 น. มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ การปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดให้มีครูในการควบคุมดูแล ให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนและการควบคุมดูแลในเรื่องอาหารที่นักเรียนนำไปรับประทานรวมทั้งสถานที่ที่ซื้ออาหารรับประทาน ของการไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การตรวจสอบบริษัทและคนขับยานพาหนะที่จ้างให้มีความเชื่อถือได้ในการขับขี่ มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุการร่วมกิจกรรมสำคัญ การปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดให้มีครูในการควบคุมดูแล ให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนและการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาลเมื่อเกิดอุบัติเหตุ การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การประสานกับตำรวจจราจรในเรื่องการเดินและการข้ามถนน 2. ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ข้อที่มีร้อยละของการปฏิบัติสูงสุด คือ การให้ครูและนักการภารโรงอยู่เวรยามรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดในแต่ละวันและยาม การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยพร้อมแผนผังการหนีไฟประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนทราบและฝึกซ้อม 3. ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม การล่วงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ การปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความปลอดภัยและการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การตรวจสอบแหล่งจำหน่ายหนังสือ การ์ตูนและวารสารวัยรุ่นรอบบริเวณโรงเรียนอย่าให้มีขึ้นด้านการทำร้ายตัวเองและการฆ่าตัวตาย การปฏิบัติสูงสุด คือ การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทางศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคม หรือมูลนิธิในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดหาจิตแพทย์เข้ามาศึกษาและให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องจิตใจ ด้านสารเสพติด การปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน เพื่อเชื่อมและหลอมรวมพลังระหว่างบ้านและโรงเรียนให้เป็นที่พักแก่เด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมคืนคนดีสู่สังคมเพื่อให้โอกาสนักเรียนที่เคยติดสารเสพติด ด้านการอุปถัมภ์ บริโภค การปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดระบบมาตรฐานสุขภาพ รับประทานอาหาร อาคารเรียน อาคารประกอบและการจัดกิจกรรม ธรรมชาติให้ความรู้ด้านโภชนาการแก่นักเรียน ครู บุคลากร การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดให้มีการวิจัยอาหารกลางวันที่ทำ หรือจำหน่ายให้เกิดประโยชน์ในเชิงโภชนาการ ด้านการทะเลาะวิวาท การปฏิบัติสูงสุดคือ การดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่เร็ว เพื่อเข้าระงับเหตุกรณีที่มีการทะเลาะวิวาท ด้านการถูกล่อลวงและลักพา การปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดระบบรักษาความปลอดภัย จัดเวรยาม เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมฟื้นฟูสภาพจิตใจให้กับผู้ได้รับผลกระทบด้านสื่อลามกอนาจาร การปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดรวบรวมสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วนำมาจัดเป็นกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมเพื่อแก้ปัญหา การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องในการตรวจตรา ควบคุมดูแล สื่อลามก อนาจารตามแหล่งจำหน่ายรอบบริเวณโรงเรียน ด้านสื่ออบายมุข การปฏิบัติสูงสุด คือ การกำกับ ติดตาม การมาเรียนของนักเรียนจากครูฝ่ายปกครองครูที่ปรึกษาพร้อมทั้งประสาน กับผู้ปกครองในการเดินทางไป – กลับระหว่างบ้านและโรงเรียน การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดทำ การสำรวจแหล่งอบายมุขหรือแหล่งมั่วสุม โดยจัดทำเป็นข้อมูลแผนที่ตั้งเพื่อการประสานงานกับครู ผู้รับผิดชอบ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้านพฤติกรรมชู้สาว การปฏิบัติสูงสุด คือ การประสานงานเชิญผู้ปกครองมารับทราบปัญหา และร่วมมือช่วยกันแก้ไขปัญหาระบบเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การให้ฝ่ายกิจการนักเรียนเข้มงวดและตรวจตราสภาพที่พักของเด็กที่อยู่ตามหอพักและสถานที่ที่ไม่ใช่ผู้ปกครอง ด้านอินเทอร์เน็ตและเกม การปฏิบัติสูงสุด คือ การ

จัดให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่นักเรียนในช่วงเวลาที่เหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน และให้มีครูควบคุมดูแล การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดตั้งอาสาสมัครนักเรียนคอยตรวจสอบเว็บไซต์ หรือจัดให้ติดตั้งโปรแกรมตรวจจับเว็บไซต์ที่ไม่พึงประสงค์ และแจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทราบ (กระทรวง ICT) 4. ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน ด้านความปลอดภัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อม การปฏิบัติสูงสุด คือ การป้องกันและลดของเสียโดยนำวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายมาซ่อมแซมใช้ใหม่ (Repair) การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การกำจัดของเสียในสถานศึกษา โดยวิธีการฝังกลบ ด้านโรคติดต่อและโรคระบาด การปฏิบัติสูงสุด คือ การแยกนักเรียนที่ป่วยและนักเรียนที่สัมผัสโรคติดต่อและการแจ้งเมื่อมีโรคติดต่อเกิดขึ้นในสถานศึกษาต้องแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ มีการตรวจร่างกายหาผู้ป่วย ด้านความผิดปกติจากสภาวะการปฏิบัติสูงสุด คือ การจำแนกพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหาแนวทางการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาและการปรับพฤติกรรมของเด็กที่มีปัญหา การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดอาคารและสถานที่เรียนสำหรับเด็กที่มีปัญหา 5. ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสัตว์มีพิษ ด้านสัตว์มีพิษ การปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดสภาพแวดล้อม ให้สะอาด ร่มรื่น ตัดแต่งต้นไม้ กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษ การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดทำป้ายเตือนภัยจากสัตว์มีพิษในบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยง

6.2 ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ดังนี้ 1.มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบแนวทางป้องกันและแก้ไขในการติดตั้งอุปกรณ์และจัดสภาพห้องน้ำห้องส้วมที่เหมาะสมกับวัยและลักษณะของผู้ใช้งาน เช่นนักเรียน คนพิการ ผู้สูงอายุ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีประชุมวางแผนระบบป้องกันแก้ไขการติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัยในสถานศึกษา นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบงานอาคารสถานที่ดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ ห้องน้ำ ห้องส้วม ให้กับนักเรียนและติดป้ายข้อควรระวังในการในห้องน้ำ ห้องส้วม ด้านบริเวณสถานศึกษา แนวทางป้องกันและแก้ไขในการบันทึกเก็บสถิติจุดที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งในสนามกีฬา เพื่อหาทางป้องกัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุม วางแผนป้องกัน ชี้แจง การบันทึกเก็บสถิติจุดที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งในสนามกีฬา และมอบหมายให้ครูผู้รับผิดชอบจัดทำแบบบันทึกการเกิดอุบัติเหตุ ในสนามกีฬา และบำรุงรักษาความสะอาด โดยรอบสนามกีฬาอย่างสม่ำเสมอ ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา แนวทางป้องกันและแก้ไขการสำรวจสภาพปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และมลภาวะในสถานศึกษาและชุมชน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสำรวจสภาพปัญหาและหาทางแก้ปัญหาและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพร้อมประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างจิตสำนึกตระหนักต่อปัญหาสภาพแวดล้อม ด้านเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ แนวทางป้องกันและแก้ไขในการจัดทำคู่มือการใช้และการบำรุงรักษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้งานได้ และมอบหมายให้ครูผู้รับผิดชอบจัดทำคู่มือการใช้งานเครื่องมือ อุปกรณ์ ดำเนินการซ่อมแซม บำรุงรักษาและจัดเก็บเครื่องมือ อุปกรณ์ให้เป็นระบบให้ปลอดภัยด้านการเดินทางไป – กลับ แนวทางป้องกันและแก้ไขในการประสานงานกับตำรวจจราจรให้มาช่วยปฏิบัติงาน ช่วงเวลา 06.00 – 08.00 น. และเวลา 15.30 – 18.00 น. พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือกับสถานีตำรวจภูธร ขอความร่วมมือส่งตำรวจจราจรมาปฏิบัติงานตามช่วงเวลา ที่นักเรียนเดินทางมาและกลับ ด้านการพานักเรียนไปศึกษาออกสถานที่ แนวทางป้องกันและแก้ไขในการตรวจสอบบริษัทและคนขับยานพาหนะที่จ้างให้มีความเชื่อถือได้ในการขับขี่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพรถยนต์และตรวจสอบประวัติคนขับรถเพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง ด้านการร่วมกิจกรรมสำคัญ แนวทางป้องกันและแก้ไขในการประสานงานกับตำรวจจราจรในเรื่องการเดินทางและการข้ามถนน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรประสานงานกับตำรวจจราจรมาปฏิบัติหน้าที่ในการเดินทางและการข้ามถนนอย่างปลอดภัยนอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบควรจัดอบรมนักเรียนให้มีความรู้ในเรื่องการเดินทางและการข้ามถนนอย่างปลอดภัย 2. มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ แนวทางป้องกันและแก้ไขในการติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยพร้อมแผนผังการหนีไฟ และประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนทราบและฝึกซ้อม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคำสั่งเวรยาม

รักษาความปลอดภัย นำระบบเทคโนโลยีสัญญาณเตือนภัยเข้ามามีบทบาทในการป้องกัน นอกจากนี้ควรจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เบอร์โทรติดต่อสื่อสารเจ้าหน้าที่ขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ และมีแผนเผชิญเหตุทางด้านอุบัติเหตุ

3. มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม ด้านการล่วงละเมิดทางร่างกายและจิตใจแนวทางป้องกันและแก้ไขในการตรวจสอบแหล่งจำหน่ายหนังสือ การ์ตูนและวารสารวัยรุ่นรอบบริเวณโรงเรียนอย่าให้มีขึ้น พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาตรวจสอบ เช่น ตำรวจ อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบควรเฝ้าระวัง และสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการเข้าถึงแหล่งจำหน่ายหนังสือการ์ตูน และวารสารที่เป็นแหล่งวัยรุ่นรอบบริเวณโรงเรียน ด้านการทำร้ายตัวเองและการฆ่าตัวตายแนวทางป้องกันและแก้ไขในการจัดหาจิตแพทย์เข้ามาศึกษาและให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องจิตใจ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญ นักจิตวิทยา มาให้องค์ความรู้อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ครูแนะแนวยังให้คำปรึกษาทำความเข้าใจพร้อมทำการสำรวจ การช่วยเหลือและส่งต่อนักจิตแพทย์ ด้านสารเสพติด แนวทางป้องกันและแก้ไขในการจัดกิจกรรมคืนคนดีสู่สังคมเพื่อให้โอกาสนักเรียนที่เคยติดสารเสพติด พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามอบนโยบายโครงการกิจกรรมคืนคนดีสู่สังคมในแผนปฏิบัติการ นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความสามารถที่ถูกต้อง เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ ด้านการอุปโภคบริโภค แนวทางป้องกันและแก้ไขในการจัดให้มีการวิจัยอาหารกลางวันที่ทำหรือจำหน่ายให้เกิดประโยชน์ในเชิงโภชนาการ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาติดตามสอบถาม สังเกต ความพึงพอใจในอาหารกลางวันของนักเรียน นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน ควรสำรวจความพึงพอใจอาหารกลางวันและดำเนินการตามระบบ Thai School Lunch เกี่ยวกับโภชนาการอาหารนักเรียน ด้านทะเลาะวิวาทแนวทางป้องกันและแก้ไขในการจัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่เร็ว เพื่อเข้าระงับเหตุกรณีที่มีการทะเลาะวิวาท พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อปพร.หมู่บ้านเข้ามาระงับเหตุ นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ด้านการถูกล่อลวงและลักพาแนวทางป้องกันและแก้ไขในการจัดกิจกรรมฟื้นฟูสภาพจิตใจให้กับผู้ได้รับผลกระทบ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมฟื้นฟูสภาพจิตใจโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญนักจิตวิทยาเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ให้ครูผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการและติดตามเฝ้าระวัง ด้านสื่อลามกอนาจารแนวทางป้องกันและแก้ไขในการประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องในการตรวจตรา ควบคุมดูแล สื่อลามก อนาจารตามแหล่งจำหน่ายรอบบริเวณโรงเรียน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการตรวจตรา ควบคุมดูแล สื่อลามกอนาจาร ตามแหล่งจำหน่ายรอบบริเวณโรงเรียน ด้านสื่อลามกอนาจารแนวทางป้องกันและแก้ไขในการจัดทำแบบสำรวจแหล่งอบายมุขหรือแหล่งมั่วสุม โดยจัดทำเป็นข้อมูลแผนที่ตั้งเพื่อการประสานงานกับครูผู้รับผิดชอบ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ในการให้ข้อมูลข่าวสารและติดตามเฝ้าระวัง นอกจากนี้ครูประจำชั้นควรดูแลกำกับติดตามนักเรียน ในการมั่วสุมและใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือการเยี่ยมบ้านนักเรียน ด้านพฤติกรรมชู้สาวแนวทางป้องกันและแก้ไขในการให้ฝ่ายกิจการนักเรียนเข้มงวดและตรวจตราสภาพที่พักของเด็กที่อยู่ตามหอพักและสถานที่ที่ไม่ใช่ผู้ปกครอง พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาประสานให้ฝ่ายกิจการนักเรียนดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการตรวจตราสภาพที่พักของนักเรียน ที่อยู่ตามหอพัก และสถานที่ที่ไม่ใช่ผู้ปกครองดูแล นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบโครงการควจัดกิจกรรมสายตรวจโดยมีครู กรรมการนักเรียน สภานักเรียนออกตรวจตราบริเวณแหล่งที่พักของนักเรียน ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม ด้านอินเทอร์เน็ตและเกมแนวทางป้องกันและแก้ไขในการจัดตั้งอาสาสมัครนักเรียนคอยตรวจสอบเว็บไซต์ หรือจัดให้ติดตั้งโปรแกรมตรวจจับเว็บไซต์ที่ไม่พึงประสงค์ และแจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทราบ (กระทรวง ICT) ผู้บริหารสถานศึกษาประสานกระทรวง ICT จัดให้มีการติดตั้งโปรแกรมตรวจจับเว็บไซต์ที่ไม่พึงประสงค์และประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงาน ICT ระดับเขตพื้นที่การศึกษา นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายเทคโนโลยีของโรงเรียนควรติดตั้งระบบการใช้งานสัญญาณอินเทอร์เน็ตและควบคุมติดตามการใช้งาน พร้อมสร้างองค์

ความรู้เกี่ยวกับการใช้เว็บไซต์ที่ไม่พึงประสงค์ 4. มาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน ด้านความปลอดภัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อม แนวทางป้องกันและแก้ไขในการกำจัดของเสียในสถานศึกษาโดยวิธีการฝังกลบ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามอบนโยบาย โรงเรียนปลอดภัยปลอดขยะ สถานศึกษาพอเพียง นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบโครงการนำขยะที่ฝังกลบมาทำปุ๋ย โดยการแยกขยะเปียก ขยะแห้งออกจากกัน ด้านโรคติดต่อและโรคระบาดแนวทางป้องกันและแก้ไขในการตรวจร่างกายหาผู้ป่วย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานตามคู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในการตรวจร่างกายหาผู้ป่วย นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบควรให้ความรู้และมีการสำรวจการเจ็บป่วยของนักเรียน โดยการขอความร่วมมือกับ ผู้ปกครอง ครูเวร ครูประจำชั้น ในการตรวจร่างกายการเจ็บป่วย ด้านความผิดปกติจากสภาวะแนวทางป้องกันและแก้ไขในการจัดอาคารและสถานที่เรียนสำหรับเด็กที่มีปัญหา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีปัญหาและความสะดวกพร้อมความปลอดภัย นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา ควรจัดการเรียนการสอนในแผนการสอนเฉพาะรายบุคคลและบูรณาการในการเรียนการสอน 5. มาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสัตว์มีพิษ แนวทางป้องกันและแก้ไขในการจัดทำป้ายเตือนภัยจากสัตว์มีพิษในบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยง พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการตามนโยบายเรื่องสถานศึกษาปลอดภัยโดยจัดสภาพแวดล้อมให้มีพื้นที่สะอาดร่มรื่น ตัดแต่งกิ่งไม้ กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษเพื่อความปลอดภัยของนักเรียน

7. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

1.1 ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ พบว่า ด้านการเดินทางไป – กลับ มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดครูเวรปฏิบัติหน้าที่ดูแลการใช้รถใช้ถนนของนักเรียนบริเวณหน้าสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญและตระหนักต่อความปลอดภัยป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการเดินทางไป – กลับของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจากการเดินทางไป – กลับของนักเรียน ไว้ว่า สถานศึกษาต้องจัดครูเวรปฏิบัติหน้าที่ดูแลการใช้รถใช้ถนนของนักเรียนหน้าสถานศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐธิดา แก้วถาวร (2551) ที่ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดระบบการรักษาความปลอดภัยในการเดินทาง และกำหนดความรับผิดชอบ เช่น จัดครูเวร การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การประสานงานกับตำรวจจราจรให้มาช่วยปฏิบัติงานช่วงเวลา 06.00 – 08.00 น. และเวลา 15.30 – 18.00 น. ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าความปลอดภัยในเรื่องรถรับ-ส่งนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตของนักเรียน ที่ผู้บริหารควรตระหนักและให้ความสำคัญอย่างมาก ดังที่กฎหมายได้บัญญัติให้ครูอาจารย์ หรือหัวหน้าสถานศึกษาต้องรับผิดชอบ เมื่อเกิดอันตรายแก่นักเรียน ในมาตรา 430 ที่บัญญัติว่า “ครูบาอาจารย์ นายจ้าง หรือบุคคลอื่น ซึ่งรับดูแลบุคคลผู้ไร้ความสามารถ อยู่เป็นนิตย์ ก็ดี ชั่วครั้งชั่วคราวก็ดี จำต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้ไร้ความสามารถในการละเมิด ซึ่งเขาได้กระทำลงในระหว่างที่อยู่ในความดูแลของตนถ้าหากพิสูจน์ได้ว่าบุคคลนั้น ๆ มิได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร” ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (2535) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อความปลอดภัยของนักเรียนทั้งขณะที่อยู่ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

1.2 ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ พบว่า การปฏิบัติสูงสุด คือ การให้ครูและนักการภารโรงอยู่เวรยามรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดในแต่ละวันและยามวิกาล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญ

และความสำคัญต่อการให้บุคลากรอยู่เวรยามรักษาความปลอดภัยในแต่ละวันทั้งกลางวันและกลางคืน สอดคล้องกับวิจิตร บุญหะโทตระ (2530) ที่กล่าวว่า การจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในหน่วยงาน เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้การป้องกันอุบัติเหตุได้ผลดี ไม่ว่าคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นนั้นจะเป็นรูปแบบใดก็ตามนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาญ ชวีณมุข (2544) ที่พบว่าสภาพการดำเนินการประกันความปลอดภัยด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ข้อที่มีการดำเนินการสูงสุด คือ ครูและนักการภารโรงอยู่เวรยามอย่างเคร่งครัด การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยพร้อมแผนผังการหนีไฟประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนทราบและฝึกซ้อม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาขาดความตระหนักและให้ความสำคัญกับความปลอดภัยด้านอุปกรณ์สัญญาณเตือนภัย การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุภัยร้ายที่เกิดใกล้ตัว จะพบได้ว่าจะมาแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดเหตุขึ้นแล้ว สอดคล้องกับ ชญาพร สุขสิริวรรณ (2550) ที่กล่าวว่า ครู เจ้าหน้าที่ บุคลากรในโรงเรียนควรได้รับการฝึกหัดการปฐมพยาบาล การกู้ชีพเบื้องต้น รวมทั้งติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยพร้อมมีแผนฉุกเฉินเพื่อรับภัยที่ไม่คาดคิด หรือภัยธรรมชาติ เช่น อัคคีภัย วาดภัย อุทกภัย มีการซ้อมอพยพ รวมทั้งการเตรียมอุปกรณ์ปฐมพยาบาลในห้องพยาบาล การมีแผนส่งต่อนักเรียนไปยังโรงพยาบาลใกล้เคียง โดยสถานศึกษาควรมีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อขอความช่วยเหลือได้ทันทีเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

1.3 ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม ด้านการล่งละเมิดทางร่างกายและจิตใจพบว่า การปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความปลอดภัยและการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาใส่ใจให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความปลอดภัยพร้อมทั้งดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับมาตรการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการล่งละเมิดทางร่างกายและจิตใจไว้ว่า สถานศึกษาต้องจัดบรรยากาศในห้องเรียน และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย และใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การตรวจสอบแหล่งจำหน่ายหนังสือ การ์ตูนและวารสารวัยรุ่นอบบริเวณโรงเรียนอย่าให้มีขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาอาจมีการเข้มงวดกวดขันกับนักเรียนที่อยู่เฉพาะในสถานศึกษาเท่านั้น ซึ่งบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของครูผู้ว่าอยู่แค่นี้ในรั้วสถานศึกษาแต่ต้องดูแลรับผิดชอบนักเรียนเมื่ออยู่นอกรั้วสถานศึกษาด้วย

1.4 ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนด้านความปลอดภัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อมพบว่า การปฏิบัติสูงสุด การป้องกันและลดของเสียโดยนำวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายมาซ่อมแซมใช้ใหม่ (Repair) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขาดงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างจึงต้องหาวิธีทางให้ได้อุปกรณ์ที่ชำรุดกลับมาใช้งานได้ใหม่เพื่อเกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับมาตรการกำจัดของเสียในสถานศึกษา ที่ว่าสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตชุมชน ต้องมีการรวบรวมขยะหรือของเสียที่สามารถเก็บขนได้ไว้ในสถานที่ที่เหมาะสมและมีเวลาจัดเก็บที่แน่นอน สพฐ. (2552) การไม่ปฏิบัติสูงสุด การกำจัดของเสียในสถานศึกษาโดยวิธีการฝังกลบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาบางส่วนอยู่ในพื้นที่ที่จำกัดและหนาแน่นต่อประชากรและพื้นที่จึงไม่สามารถจะฝังกลบขยะได้ในความจำเป็น สอดคล้องกับมาตรการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนด้านความปลอดภัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อมในการกำจัดของเสียในสถานศึกษาโดยวิธีการฝังกลบ

1.5 ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสัตว์มีพิษพบว่า การปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมให้สะอาดร่มรื่น ตัดแต่งต้นไม้ กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีความใส่ใจความปลอดภัยด้านสภาพแวดล้อมที่สะอาด และปราศจากจากสัตว์ที่จะเกิดอันตรายต่อนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสัตว์มีพิษไว้ว่า สถานศึกษาต้องจัดสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น ตัดแต่งต้นไม้ กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษ

เพื่อให้มีความปลอดภัยแก่นักเรียน การไม่ปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดทำป้ายเตือนภัยจากสัตว์มีพิษในบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานสภาพแวดล้อมให้สะอาดร่มรื่น ตัดแต่งต้นไม้ กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษจึงควรไม่จัดทำป้ายเตือนภัยจากสัตว์มีพิษ

2. ผลศึกษาแนวทางแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า

2.1 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุด้านการเดินทางไป – กลับ เป็นด้านที่ไม่ปฏิบัติสูงสุด ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้แนวทางป้องกันและแก้ไขในการประสานงานกับตำรวจจราจรให้มาช่วยปฏิบัติงานช่วงเวลา 06.00 – 08.00 น. และเวลา 15.30 – 18.00 น. พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือกับสถานีตำรวจจราจร ขอความร่วมมือ ส่งตำรวจจราจรมา ปฏิบัติงานตามช่วงเวลาที่นักเรียนเดินทางมาและกลับ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากความปลอดภัยในเรื่องรถรับ-ส่งนักเรียนเป็นสิ่งที่ สำคัญต่อชีวิตของนักเรียนที่ผู้ปกครองตระหนักและให้ความสำคัญอย่างมาก ดังที่กฎหมายได้บัญญัติให้ครู อาจารย์ หรือ หัวหน้าสถานศึกษาต้องรับผิดชอบ เมื่อเกิดอันตรายแก่นักเรียน ในมาตรา 430 ที่บัญญัติว่า “ครูบาอาจารย์ นายจ้าง หรือ บุคคลอื่น ซึ่งรับดูแลบุคคลผู้ไร้ความสามารถ อยู่เป็นนิตย์ กิติ ชั่วครั้งชั่วคราวก็ดี จำต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้ไร้ความสามารถใน การละเมิด ซึ่งเขาได้กระทำลงในระหว่างที่อยู่ในความดูแลของตน ถ้าหากพิสูจน์ได้ว่าบุคคลนั้น ๆ มิได้ใช้ความระมัดระวังตาม สมควร” ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (2535) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญเป็น อย่างยิ่งต่อความปลอดภัยของนักเรียนทั้งขณะที่อยู่ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

2.2 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ เป็นด้านที่ไม่ปฏิบัติสูงสุด ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางป้องกันและ แก้ไขในการติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยพร้อมแผนผังการหนีไฟและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนทราบและฝึกซ้อม พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาแต่งตั้งคำสั่งเวรยามรักษาความปลอดภัย นำระบบเทคโนโลยีสัญญาณเตือนภัยเข้ามามีบทบาทในการป้องกัน นอกจากนี้ควรจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เบอร์โทรติดต่อสื่อสารเจ้าหน้าที่ขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ และมีแผนเผชิญ เหตุทางด้านอุบัติเหตุ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาขาดความตระหนักและให้ความสำคัญกับความปลอดภัยด้าน อุปกรณ์สัญญาณเตือนภัย การฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุภัยร้ายที่เกิดใกล้ตัว จะพบได้ว่าจะมาแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดเหตุขึ้นแล้ว สอดคล้องกับ ชฎาพร สุขสิริวรรณ (2550) ที่กล่าวว่า ครู เจ้าหน้าที่ บุคลากรในโรงเรียนควรได้รับการฝึกทั้งการปฐมพยาบาล การกู้ชีพเบื้องต้น รวมทั้งติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยพร้อมมีแผนฉุกเฉินเพื่อรับภัยที่ไม่คาดคิดหรือภัยธรรมชาติ เช่น อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย มีการซ้อมอพยพ รวมทั้งการเตรียมอุปกรณ์ปฐมพยาบาลในห้องพยาบาล การมีแผนส่งต่อนักเรียนไปยัง โรงพยาบาลใกล้เคียงโดยสถานศึกษาควรมีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อขอความช่วยเหลือได้ทันทั่วทั้งที่เกิด อุบัติภัย

2.3 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมด้านการล่วงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ เป็นด้านที่ไม่ ปฏิบัติสูงสุด ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางป้องกันและแก้ไขในการตรวจสอบแหล่งจำหน่ายหนังสือ การ์ตูนและวารสารยั่วยั่วรอบ บริเวณโรงเรียนอย่าให้มีขึ้น พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาตรวจสอบ เช่น ตำรวจ อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบควรเฝ้าระวัง และสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการเข้าถึงแหล่งจำหน่ายหนังสือ การ์ตูน และวารสารที่เป็นแหล่งยั่วยั่วรอบบริเวณโรงเรียน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาอาจมีการเข้มงวดกวดขันกับนักเรียน ที่อยู่เฉพาะในสถานศึกษาเท่านั้น ซึ่งบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของครูเชื่อว่า จะอยู่แค่ในรั้วสถานศึกษาแต่ต้องดูแล รับผิดชอบนักเรียนเมื่ออยู่นอกรั้วสถานศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับมาตรการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ว่าสถานศึกษาควรกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขโดยให้มีคณะกรรมการเฝ้า ระวังในสถานศึกษาที่เสี่ยงและให้คำปรึกษาให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สามารถประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้

2.4 มาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนด้านความปลอดภัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อม เป็นด้านที่ไม่ปฏิบัติสูงสุด ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางป้องกันและแก้ไขในการกำจัดของเสียในสถานศึกษาโดยวิธีการฝังกลบ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามอบนโยบาย โรงเรียนปลอดภัยปลอดภัย สถานศึกษาพอเพียง นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบโครงการ นำขยะที่ฝังกลบมาทำปุ๋ยโดยการแยกขยะเปียก ขยะแห้งออกจากกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาบางส่วนอยู่ในพื้นที่ที่ จำกัดและหนาแน่นต่อประชากรและพื้นที่จึงไม่สามารถจะฝังกลบขยะได้ในความจำเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีแนวทาง ป้องกันการเกิดขยะขึ้นในสถานศึกษาจึงเข้าร่วมโครงการโรงเรียนปลอดภัยปลอดภัยหรือสถานศึกษาพอเพียงเพื่อลดปริมาณ ขยะในสถานศึกษา สอดคล้องกับมาตรการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน (2552) ได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนด้านความปลอดภัยที่เกิดจาก สภาพแวดล้อมในการกำจัดของเสียในสถานศึกษาโดยวิธีการฝังกลบ

2.5 มาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสัตว์มีพิษ เป็นด้านที่ไม่ปฏิบัติสูงสุด ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางป้องกัน และแก้ไขในการจัดทำป้ายเตือนภัยจากสัตว์มีพิษในบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการตามนโยบาย เรื่องสถานศึกษาปลอดภัยโดยจัดสภาพแวดล้อมให้มีพื้นที่สะอาดร่มรื่น ตัดแต่งกิ่งไม้ กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษเพื่อ ความปลอดภัยของนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เป็นเพราะผู้ว่าบริหารสถานศึกษาบริหารงานสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น ตัดแต่งต้นไม้ กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษจึงควรไม่จัดทำป้ายเตือนภัยจากสัตว์มีพิษ และดำเนินงานโครงการโรงเรียน ปลอดภัยปลอดภัยซึ่งสอดคล้องกับมาตรการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน (2552) ว่าการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความปลอดภัยจากการได้รับอันตราย จากสัตว์มีพิษก่อด้อยถือว่า เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ ไม่ว่าจะเป็นบริเวณส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษา และมีมาตรการจัดสภาพแวดล้อมให้สะอาดร่ม รื่น ตัดต้นไม้ กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษเพื่อให้มีความปลอดภัยแก่นักเรียน

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุด้านการเดินทางไป – กลับ เป็นด้านที่ไม่ ปฏิบัติสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ควรประสานความ ร่วมมือกับสถานีตำรวจภูธร ขอความร่วมมือ ส่งตำรวจจราจรมาปฏิบัติงานตามช่วงเวลาที่นักเรียนเดินทางมาและกลับ และครู จึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อความปลอดภัยของนักเรียนทั้งขณะ ที่อยู่ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

2. จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ด้านการติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยพร้อม แผนผังการหนีไฟและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนทราบและฝึกซ้อม เป็นด้านที่ไม่ปฏิบัติสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ควรให้ความสำคัญแต่งตั้งคำสั่งเวรยามรักษาความปลอดภัย นำ ระบบเทคโนโลยีสัญญาณเตือนภัยเข้ามามีบทบาทในการป้องกัน นอกจากนี้ควรจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เบอร์โทรติดต่อสื่อสาร เจ้าหน้าที่ขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ และมีแผนเผชิญเหตุทางด้านอุบัติเหตุ

3. จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมการล้วงละเมิดทางร่างกายและจิตใจ ด้านการตรวจสอบแหล่งจำหน่ายหนังสือ การ์ตูนและวารสารวัยรุ่นอบบริเวณโรงเรียนอย่าให้มีขึ้น เป็นด้านที่ไม่ปฏิบัติสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ควรประสานความร่วมมือกับ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาตรวจสอบ เช่น ตำรวจ อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ครูผู้รับผิดชอบควรเฝ้าระวัง และสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการเข้าถึงแหล่งจำหน่ายหนังสือการ์ตูน และวารสารที่เป็นแหล่งช่วยรอบบริเวณสถานศึกษา

4. จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนด้านความปลอดภัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อม การกำจัดของเสียในสถานศึกษาโดยวิธีการฝังกลบ เป็นด้านที่ไม่ปฏิบัติสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ควรให้ความตระหนักในเรื่องการกำจัดขยะในสถานศึกษาเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้แก่ผู้เรียนพร้อมเข้าร่วมโครงการ โรงเรียนปลอดภัยปลอดภัย สถานศึกษาพอเพียง

5. จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสัตว์มีพิษ เป็นด้านที่ไม่ปฏิบัติสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ควรให้ดำเนินการตามนโยบายเรื่องสถานศึกษาปลอดภัยโดยจัดสภาพแวดล้อมให้มีพื้นที่ร่มรื่น สะอาด ตัดแต่งกิ่งไม้ กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษเพื่อความปลอดภัยของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษากลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอื่น ๆ เช่น ภาวะผู้นำกลยุทธ์การจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา

9. เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2564). **คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19**. กรุงเทพฯ: คิว แอดเวอร์ไทซิ่ง
- ชฎาพร สุขสิริวรรณ. (2550). **คู่มือโรงเรียนปลอดภัย**. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก. โรงพยาบาลรามาธิบดี.
- ชาญ ขวัญมุข. (2544). **การประกันความปลอดภัยแก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร วิทยานิพนธ์ปริญญาโท** กำแพงเพชร: สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
- ณัฐธิดา แก้วถาวร. (2551). **การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. (2535). **ประมวลกฎหมาย**. สืบค้น 17 เมษายน 2565, สืบค้นจาก <http://www.peesirilaw.com/index.php?lay=show&ac=article&id=538682019&Ntype=10>.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. (2546). **ราชกิจจานุเบกษา**. สืบค้น 17 เมษายน 2565, สืบค้นจาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER18/DRAWER003/GENERAL/DATA0000/00000011.PDF>
- พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2525. (2525). **ประมวลกฎหมายอาญา**. สืบค้น 8 เมษายน 2565, สืบค้นจาก <http://www.kodmhai.com/m2/m2-2/m2-276-287.html>
- วิจิตร บุญยะโทตระ. (2530). **วิชาความปลอดภัย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 (2564). **แผนการปฏิบัติราชการประจำปี 2564**.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2579)**. สืบค้น 9 พฤษภาคม 2565, สืบค้นจาก <https://drive.google.com/file/d/1VXj7xULoizyJsNIOHo3zbnkFNG5dntc0V/view>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **คู่มือแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2552**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2535). **อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก**. กรุงเทพฯ: SM เซอร์คิตเพรส.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. (2565). **ข้อมูลสารสนเทศผู้บริหารสถานศึกษาและครู**. สืบค้น 15 พฤษภาคม 2565, สืบค้นจาก <https://info.phitsanulok1.go.th/home.php>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (พิมพ์ครั้งที่ 1)**. กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุโขทัยธรรมมาธิราชมหาวิทยาลัย. (2537). **ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 1 – 4**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์. (2548). **ความปลอดภัย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.